

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 35922-2024 /

Onderwerp: Programmabegroting 2025

Auteur	: Marc van der Straaten
Domein/team	: Dienstverlening / Financiën
E-mail	: Marc.vanderStraaten@gemeentemaashorst.nl
Port.	: G.V.I.C. van Heeswijk

Effect op de begroting

☒ Ja ☐ Nee

Onderwerp

Programmabegroting 2025-2028

Voorstel

1. De Programmabegroting 2025-2028 vast te stellen
2. De investeringskredieten voor 2025 beschikbaar te stellen zoals die zijn opgenomen in het Meerjaren Investerings Programma (MIP)
3. Voor het jaar 2025 ter dekking van het tekort te beschikken over de Algemene Reserve voor een bedrag van € 3.258.000
4. Het saldo van de incidentele inkomsten en uitgaven voor de jaren 2025-2028 ad € 3.685.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve.

Inleiding

Met dit voorstel leggen wij u de Programmabegroting 2025 voor. Deze is opgesteld met de op 4 juli 2024 vastgestelde Kadernota 2025 als uitgangspunt. De daarin vastgestelde beleidswensen en kaders voor de laatste twee jaren van deze bestuursperiode zijn in deze begroting verwerkt. De basis daarvoor was en is het bestuursakkoord 2022-2026 "Samen bouwen we Maashorst".

Zoals gebruikelijk zijn er tussen het vaststellen van de Kadernota en het aanbieden van de Programmabegroting aan uw raad nog ontwikkelingen die in deze begroting vertaald zijn. De belangrijkste, de meicirculaire van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, was bij de behandeling van de Kadernota al bij u bekend. De overige, meest onontkoombare ontwikkelingen zijn redelijk beperkt van omvang.

In de kadernota is aan de gemeenteraad ook een richting aangereikt voor de verder toekomst van onze gemeente. Een aantal kernwoorden daarbij zijn, groen, gezond, samenredzaamheid, eigen verantwoordelijkheid, verduurzaming voedselproductie, kringlooplandbouw en het stimuleren en ondersteunen van innovatieve initiatieven. De ontwikkelingen in de samenleving zorgen ervoor dat de rol van de gemeente zal moeten veranderen. De gemeente zal moeten transformeren naar een

faciliterende, stimulerende en innovatieve organisatie die zorgt dat het voorzieningenniveau op peil blijft en waarbij de gemeenschap meer zelfredzaam is. We willen ondersteunen dat onze inwoners elkaar helpen, initiatieven nemen, naar elkaar omkijken en zoveel mogelijk de regie op hun eigen leven hebben en behouden. De gemeente zal in de toekomst daarom meer als 'partner' dan als 'verzorger' gaan optreden, waarbij handelen vanuit vertrouwen (en niet vanuit controle) belangrijk is. Daarnaast moeten we als gemeente ons ook voorbereiden op de schaa sprong met de daarbij veranderende rol in de regio en de uitdagingen die dit voor onze gemeente met zich meebrengt. Zoals in de kadernota is toegelicht is voor deze verdere organisatieontwikkeling en professionalisering, twee jaar lang zowel, structureel als incidenteel een investering nodig.

In deze Programmabegroting voor volgend jaar zijn de voorstellen en plannen om aan deze beweging richting de toekomst bij te dragen nog beperkt. Het komende jaar van onze bestuursperiode maken we deze gewenste beweging meer concreet. We nemen bij die verdere uitwerking ook de wensen mee die de gemeenteraad tijdens de Algemene Beschouwingen heeft meegegeven. De financiële positie van de gemeente staat echter de komende jaren onder druk door onder andere een wijziging in de berekeningssystematiek van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast is er sprake van een toenemende complexiteit van opgaven en groter wordende zorgvragen. Ondanks het scherper ramen van budgetten, het eenmalig niet indexerende van algemene budgetten en het verhogen van de OZB, is het voor 2025 nodig om een beroep te doen op de Algemene Reserve om de begroting 2025 sluitend te maken. Uitgangspunt bij de programmabegroting 2025-2028 is een strakker financieel kader, waarbij er geen ruimte is voor nieuw beleid dat extra geld kost. Het principe 'nieuw voor oud' is inmiddels leidend binnen de organisatie. Nieuwe plannen of initiatieven worden alleen in gang gezet als ze in plaats komen van bestaande plannen of als ze binnen bestaande taakvelden en -budgetten kunnen worden opgevangen. Hierbij moet ook bekeken worden welke rol de gemeente heeft binnen de bestaande en nieuwe opgaven en welke rol we in de toekomst daarin willen spelen. Dit strakkere financieel beleid was ook onderdeel van de besprekingen van de Kadernota 2025 en is door de gemeenteraad onderschreven.

Ondanks de minder rooskleurige financiële vooruitzichten in de jaren 2026-2028, is, met het vaststellen van de Kadernota 2025, door u onderschreven dat we als gemeente blijven vasthouden aan onze ambities. Om deze ambities te realiseren en vast te houden aan het gewenste voorzieningenniveau, was de keuze om een forse verhoging van de OZB door te voeren een pijnlijke maar wel noodzakelijke keuze, waarbij het algemeen belang van de samenleving voorop stond.

In de 2^e helft van 2024 zijn we gestart met een traject om te zorgen dat ook de meerjarenraming in onze volgende begroting (2026) ook nog aan de eisen van de toezichthouder blijft voldoen. Uiteraard houden wij u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de Programmabegroting 2025-2028 gemeente Maashorst geeft de raad het college opdracht om het gestelde in de Programmabegroting binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten te realiseren.

Argumenten

1.1 De raad en het college willen het opgenomen beleid van het bestuursakkoord uitvoeren.

Door het vaststellen van de begroting kunnen we de in het Bestuursakkoord en het uitvoeringsprogramma opgenomen voornemens uitvoeren en daarmee onze doelen realiseren

1.2 De raad heeft het budgetrecht en op deze wijze wordt daar aanvulling aan gegeven.

Dit is verankerd in artikel 189 van de Gemeentewet; 'Voor taken en activiteiten brengt de raad jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarbij beschikbaar stelt, evenals de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden'. Daarnaast is bepaald dat slechts uitgaven mogen worden gedaan tot de bedragen die op de begroting zijn aangebracht. De essentie van het budgetrecht is dat de raad door middel van het vaststellen van de Programmabegroting het college machtigt tot uitvoering conform de begroting. De begroting is daarmee ook de basis voor de bedrijfsvoering en de basis voor de verantwoording van de jaarstukken.

1.3 De raad is verplicht voor 15 november de programmabegroting aan te bieden aan de Provincie.

De provincie Noord-Brabant houdt toezicht op de financiën binnen de provincie, zo ook op de gemeente Maashorst. Daarom moet de Programmabegroting voor 15 november naar de Provincie worden gestuurd. Sinds 2023 komen we in aanmerking voor repressief toezicht. De voorliggende begroting 2025 is structureel sluitend in het jaar 2025. We verwachten voor 2025 dan ook opnieuw, na beoordeling door de provincie, repressief toezicht.

1.4 De Programmabegroting is opgesteld volgens de wettelijke eisen.

De wettelijke eisen voor het opstellen van een gemeentelijke Programmabegroting zijn opgenomen in de Gemeentewet, het Besluit Accountantscontrole provincies en gemeenten (BAPG), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), het gemeenschappelijke Financieel Toezichtskader. Hier is aan voldaan.

2.1 Het college kan dan in 2025 direct aan de slag met de uitvoering van de nieuwe investeringen.

Door het beschikbaar stellen van de investeringskredieten voor 2025 kan het college daar in 2025 direct mee aan de slag (onder voorbehoud van goedkeuring begroting door provincie).

3.1 Op basis van nieuwe regels mag een deel van de algemene reserve, onder voorwaarden, ingezet worden om structurele tekorten te dekken.

Vanaf 2024 is het aan gemeenten die ruime algemene reserves hebben toegestaan om een deel daarvan als structurele dekking in te zetten. Daarbij wordt voorkomen dat er direct bezuinigingsmaatregelen worden genomen. Ook de VNG onderschrijft deze nieuwe optie als een prima manier om enkele jaren met tekorten te overbruggen. Wij voldoen ruim aan de voorwaarden en beschikken daarom over deze reserve om de jaarschijf 2025 sluitend te maken.

4.1 Incidentele baten en lasten worden voor de meerjarenraming direct toegevoegd aan of onttrokken aan de Algemene Reserve.

Zoals gebruikelijk worden de incidentele baten en lasten meerjarig verrekend met de Algemene Reserve. Voor deze begroting is dat een jaarlijkse onttrekking. Dat is voor 2025 een bedrag van € 2.435.000, voor 2026 een bedrag van € 750.000 en voor 2027 en 2028 per jaar € 250.000. Samen € 3.685.000.

Kanttelingen

1.1 De programmabegroting is niet voor alle jaren structureel sluitend

De jaarschijf 2025 is structureel sluitend door de beschikking over de Algemene Reserve. De jaren 2026-2028 zijn structureel niet sluitend. Zoals vermeld in de inleiding van dit voorstel worden er snel acties in gang gezet om te zorgen dat de begroting 2026 ook weer aan de eisen van de toezichthouder voldoet. Wij zien dit als een reële veronderstelling.

Financiën

De financiële gevolgen van de ontwikkelingen na de vaststelling van de Kadernota 2025 zijn gedetailleerd toegelicht Onder de "Financiële begroting" (onderdeel Uiteenzetting van de financiële positie) zoals dat in de programmabegroting is opgenomen. Beleidsmatig zijn de voornemens voor 2025 en huidige ontwikkelingen beschreven in de desbetreffende programma's en taakvelden.

Samenvattend is de financiële uitkomst van deze programmabegroting 2025-2028:

Begotingssaldi (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Structureel begrotingssaldo 2025	V 250	N 9.948	N 5.573	N 4.517
Incidenteel begrotingssaldo	N 2.435	N 750	N 250	N 250
Incidenteel saldo ten laste Algemene Reserve	V 2.435	V 750	V 250	V 250
Incidenteel saldo begroting 2025 na dekking	0	0	0	0

Het tekort in de jaarschijf 2025 bedraagt € 3.008.000. Dit wordt gedekt door te beschikken over de Algemene Reserve.

Duurzaamheid

Duurzaamheid maakt onderdeel uit van de in de begroting opgenomen beleidsvoornemens en budgetten.

Participatie

Er is geen aparte inspraakavond georganiseerd voor de begroting. De inwoners, instellingen en bedrijven hebben hun wensen of wijzigingen ten aanzien van het gemeentelijk beleid kenbaar kunnen maken tijdens een insprekavond omtrent de kadernota 2025. Deze participatie is verwerkt in de programmabegroting.

Communicatie

De programmabegroting 2025 wordt de komende weken/maanden op verschillende manieren onder de aandacht gebracht bij onze inwoners en de pers.

Na het collegebesluit, wordt de begroting online gezet op onze website en toegelicht in een persgesprek. Dan wordt ook een persbericht uitgedeeld aan de aanwezige pers en daarna verstuurd aan alle perscontacten.

Vervolg

De behandeling van de programmabegroting is als volgt:

Datum	Onderwerp
Tot en met woensdag 25 september 17:00 uur	Mogelijkheid tot het stellen van schriftelijke technische vragen door de raadsleden
30 september na 15:00	Verstrekken antwoorden technische vragen aan de raad
9 oktober	Informatieavond voor raadsleden, indien gewenst mogelijkheid tot stellen vervolgvragen op antwoorden technische vragen
uiterlijk 23 oktober	Indienen algemene beschouwingen (persversie) door de fracties bij de griffie
17 oktober	Bespreken begroting in raadscommissie S&B
21 oktober	Ontvangst algemene beschouwingen
31 oktober	Bespreken begroting in de Auditcommissie en de raadscommissie REF
6 november	Ontvangst moties/amendementen
7 november	Vaststellen programmabegroting 2023-2026

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Programmabegroting 2025 (pdf)
2. Link naar de Programmabegroting op de website [Programmabegroting 2025 | Programmabegroting 2025 | Maashorst \(begrotingsapp.nl\)](#)

Bijlagen ter informatie

1. -

Uden, 17 september 2024

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris,

J.A.G.M. van Aaken

de loco-burgemeester,

G.V.I.C. van Heeswijk

